

Barn- och utbildningsförvaltningen
Mårten Viberg, nämndsekreterare

Yttrande över promemorian Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet (Ds 2025:9)

Nässjö kommun ställer sig bakom promemorians förslag.

Nässjö kommun håller med om utredarens problemformulering och instämmer att det är motiverat att vidta åtgärder för att minska mobiltelefonens inverkan i skolan. Det högstadium i Nässjö som redan idag har mobilförbud under hela skoldagen har haft positiva erfarenheter av införandet, och det finns redan nu planer att införa mobilförbud i samtliga högstudier i kommunen.

Nässjö kommun önskar skicka med ett ytterligare antal förväntade positiva konsekvenser som kommunen anser att ett införande av mobilförbud kan leda till utöver de utredaren har angett.

Dessutom önskar Nässjö kommun lyfta ett antal påpekanden gällande utredningen som departementet bör ha i åtanke som potentiellt negativa konsekvenser av beslutet.

Möjliga positiva konsekvenser:

- Det är positivt att kontakten med utomstående personer som inte är vårdnadshavare försvåras. Det förekommer att utomstående försöker kontakta elever i olämpliga eller rent av olagliga syften, och att inte ha tillgång till mobiltelefonen under skoldagen skulle minska risken för denna typ av kontakter.
- Arbetsmiljön för lärare kommer få bättre förutsättningar, och möjligheten att stärka relationen mellan lärare och elev förbättras.
- Den psykologiska effekten och stressen som sociala medier och andra kontakter innebär är en verkligt hot mot många elever. Att minska tillgången till dessa under skoldagen är rätt ur ett elevhälsoperspektiv. Detta gäller även vad gäller kränkande beteenden kopplat till video och foton.
- Kommunen har upplevt att när mobilförbudet har trätt i kraft för ett av högstadierna i kommunen har det lett till följande positiva effekter:
 - Vårdnadshavare har generellt hört av sig och varit positiva till beslutet.

- Elever uttrycker att de känner sig tryggare från att filmas och fotas som följd.
 - Eleverna är sociala på raster i högre grad än tidigare.
 - Förvisso har införandet lett till en viss ökad administrativ insats, men att man vinner arbetstid sett till helheten.
- Undantagen för förbudet är rimliga, och det är bra att det finns möjlighet att frånga bestämmelserna i de fall det är motiverat.

Möjliga negativa konsekvenser:

- Skolorna i Nässjö kommun känner igen beskrivningen om att om det väl finns ett tydligt och etablerat regelverk om att inte använda mobiltelefoner på plats, så är det generellt inga stora problem med att få eleverna att acceptera och godkänna dessa. Likväl kan det uppstå konfliktsituationer om en elev till exempel har två telefoner, eller lämnar en äldre variant som falsk telefon. Det har uppstått fall där elever gömmer telefoner och liknande i svårtillgängliga utrymmen i skolan. Problemet med reaktiva situationer som utredaren beskriver det i texten försvinner alltså inte genom förbudet, det kommer sannolikt uppstå liknande situationer som följd av förbudet.
- Det vore positivt att få förtydliganden från staten om vilken typ av åtgärder som föreslås utöver konsekvensupptrappning inom ordningsreglerna. Det vore ett bra stöd för skolorna om det fanns en normering att utgå ifrån att hjälpa till att värdera ett brott mot den här regeln bland andra regler i skolans ordningsregler.
- Hur allvarligt ska förvaltningen och skolan hantera ärendet, och hur bör vi som huvudman hantera situationen om lärare och rektorer väljer att undvika konflikter med elev och vårdnadshavare framför att upprätthålla förbudet?
- Högstadiet som infört mobilförbud i vår kommun upplever att några elever väljer att använda sina datorer som underhållning i stället för mobiltelefoner, och fortsätter därmed ett liknande beteende som med mobiltelefon. Datorer har en mindre negativ påverkan i det här fallet, men det är viktigt att påpeka att frånvaron av mobiltelefoner inte helt tar bort problematiken.
- Beroende på vilka krav som kommer finnas på säkerhet/förvaring och insamlandet av telefonerna kan det innebära en ganska betydande kostnad om det behövs säkerhetsskåp med höga krav samt arbetstid att samla in telefonerna i större skolor.

Nässjö kommun
Barn- och utbildningsnämnden

Carla Habib
Ordförande Barn- och utbildningsnämnden

Leif Landberg
Barn- och utbildningschef